

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek

w sprawie X.Y.

obwinionego z art. 107 § 1 pkt 3,4 i 5 usp

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na posiedzeniu jawnym

w dniu 8 lutego 2024 r.,

wniosku, wniesionego przez adw. R. S.

na wniosek obrońca - adw. R. S.

z dnia 7 grudnia 2023 r., sygn. akt dot. II ZOW 39/23,

na podstawie art. 29 § 5 – 10 i 24 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (jedn. tekst: Dz.U. z 2023 r. poz. 1093),

postanowił

odrzucić wniosek

UZASADNIENIE

Obrońca obwinionego sędziego Sądu Rejonowego w B. X.Y., w piśmie procesowym z dnia 12 grudnia 2023 r., na podstawie art. 29 § 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, wniósł o stwierdzenie występowania przesłanek, o których mowa w tym przepisie oraz o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego Pawła Wojciechowskiego wymogów niezawisłości i bezstronności, a w konsekwencji wyłączenie sędziego Pawła Wojciechowskiego od rozpoznania sprawy.

W wyniku losowania składu orzekającego do rozpoznania tego wniosku ukształtował się następujący skład orzekający: Piotr Mirek, Tomasz Szanciło,

Marcin Łochowski, Jacek Grela, Paweł Księżak przy czym przewodniczącym i sprawozdawcą w sprawie został sędzia Sądu Najwyższego Piotr Mirek.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Zgodnie z art. 29 § 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym dopuszczalne jest badanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, na wniosek uprawnionego, o którym mowa w § 7, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy. Przepis art. 29 § 9 tejże ustawy nakazuje natomiast, aby wniosek w tym przedmiocie czynił zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a ponadto zawierał żądanie stwierdzenia, że w danej sprawie zachodzą przesłanki, o których mowa w § 5, a także przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie wraz z dowodami na ich poparcie.

Wniosek, który nie spełnia wskazanych wymagań podlega odrzuceniu bez wezwania do usunięcia braków formalnych.

Sytuacja taka zachodzi w niniejszej sprawie. Analiza treści wniosku, jednoznacznie wskazuje, że pomimo obszerności przedstawionego w nim wyводу, nie spełnia on wymogów wskazanych w art. 29 § 9 ustawy o Sądzie Najwyższym. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się bowiem, że wniosek ma zmierzać do stwierdzenia niespełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów (naruszenia standardu) niezawisłości i bezstronności w konkretnej sprawie.

To oznacza, że „nie wystarczy przytoczenie okoliczności towarzyszących powołaniu danego sędziego Sądu Najwyższego (w tym ewentualnych wadliwości procedury nominacyjnej) i jego postępowania po powołaniu (w szczególności czynności jurysdykcyjnych, prejurysdykcyjnych, oświadczeń i wypowiedzi w sferze

publicznej czy innej działalności publicznej)), które mogą wywoływać uzasadnione wątpliwości co do spełnienia przezeń wymagań niezawisłości i bezstronności, ale konieczne jest także wskazanie okoliczności świadczących o tym, że deficyt ten może oddziaływać na wynik konkretnej sprawy, z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy” (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2022 r., III CB 5/22 oraz przytoczone tam orzecznictwo).

Patrząc z tej perspektywy na treść wniosku stwierdzić trzeba, że eksponowane okoliczności mają charakter generalny i odnoszą się do systemowej – instytucjonalnej wadliwości powołania na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3). Podniesienie tego rodzaju okoliczności nie stanowi realizacji obowiązku z art. 29 § 9 ustawy o Sądzie Najwyższym. Oceny tej nie zmienia podniesienie we wniosku faktu powołania Pawła Wojciechowskiego na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego, jako osoby, która nie „przeszła typowej drogi sędziego od sądu rejonowego do Sądu Najwyższego” oraz niepowstrzymania się przez niego od orzekania mimo pełnej świadomości wadliwości powołania. Okoliczności te mają charakter generalny i dotyczą każdej rozpoznawanej przez takiego sędziego sprawy, a zatem nie wypełniają obowiązku przedstawienia okoliczności postępowania sędziego już po powołaniu w kontekście konkretnej sprawy, z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy. To samo dotyczy kwestionowania przez obwinionego skuteczności powołania sędziów orzekających w Izbie kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego. Prezentowanie takiego stanowiska w debacie publicznej nie jest niczym odosobnionym i ma również charakter generalny, odnoszący się do kwestii systemowych, a nie realiów konkretnych spraw

Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, że złożony przez obrońcę obwinionego wniosek o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności przez sędziego Sądu Najwyższego Pawła Wojciechowskiego nie

czyni zadość wymaganiom z art. 29 § 9 ustawy o Sądzie Najwyższym i dlatego podlega odrzuceniu.

Orzekając o odrzuceniu wniosku, Sąd Najwyższy podziela stanowisko wyrażane w jego orzecznictwie, zgodnie z którym ustawowa konstrukcja wniosku z art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym w sposób istotny zawęży stronie możliwość weryfikacji stopnia, w jakim zapewnione jest jej prawo podmiotowe do bezstronnego i niezawisłego sądu, wynikające z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz odpowiadającego mu w tym zakresie art. 45 ust. 1 Konstytucji RP.

Ograniczenia w możliwości składania wniosku o badanie spełnienia przez sędziego SN wymogów niezawisłości i bezstronności, polegające na nakazie wskazania i wykazania dowodów ich braku wynikających łącznie z okoliczności powołania na stanowisko sędziego w Sądzie Najwyższym oraz z postępowania po powołaniu, pozbawiają stronę możliwości kwestionowania samoistnego skutku wynikającego z tej pierwszej przesłanki. Nakazują też odrzucić wnioski oparte tylko na jednym z tych elementów, w szczególności pierwszym z nich (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 stycznia 2023 r., I ZB 58/22).

Co zaś się tyczy podnoszonej w uzasadnieniu wniosku kwestii orzekania sędziego Pawła Wojciechowskiego w sprawie obwinionego wbrew zasadzie *nemo iudex in causa sua*, to w tym zakresie stronie pozostaje korzystanie z procesowego, właściwego dla postępowania karnego, trybu wyłączenia sędziego, wobec którego zachodzą w jej ocenie wątpliwości co do jego bezstronności w sprawie.

Treść pisma procesowego inicjującego niniejsze postępowanie testowe nie pozostawia wątpliwości, że intencją wnioskodawcy nie było jednak zbadanie bezstronności sędziego wyznaczonego do rozpoznania sprawy II ZOW 39/23 w trybie kodeksowej instytucji wyłączenia sędziego, lecz w ramach postępowania unormowanego w przepisach ustawy o Sądzie Najwyższym.

[M. T.]

[a!]